

...

Fővárosi Ítéltábla

10.Gf.40.015/2022/6.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Halmos Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Halmos Tamás ügyvéd) által képviselt felperes (cím1) felperesnek a Vigh és Horváth Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: dr. Horváth Ákos Miklós ügyvéd) által képviselt Alperes1 (cím3 I. rendű és a Alperes2 II. rendű alperesek ellen jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2021. október 13-án kelt 6.G.40.263/2021/7. számú részítélete ellen a felperes által 10. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részíteletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 250.000 (Kétszázötvenezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget; továbbá leletezés terhe mellett – külön felhívásra – fizessen meg az állam részére 2.307.462 (Kétmillió-háromszázhétezer-négyszázhatvankét) forint le nem rótt jogorvoslati illetéket.

A részítelet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a 7-I. sorszámu végzésével az I. rendű és II. rendű alperesre vonatkozó per tárgyalását egymástól elkülönítette és a továbbiakban az I. rendű alperesre vonatkozó kereset tárgyában folytatta a tárgyalást.

Az elsőfokú bíróság a részíteletével a felperesnek az I. rendű alperes ellen előterjesztett keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 2.406.731 forint perköltséget.

A határozata indokolásában a nemzeti földalapról szóló 2010. LXXXVII. törvény 3. § (1) bekezdésére hivatkozott és kiemelte, hogy a Nemzeti Földalappal kapcsolatos polgári jogviszonyokban a Alperes2ot – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – a Alperes1 képviseli.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján megállapította, hogy az I. rendű alperes és jogelődje a törvény erejénél fogva a II. rendű alperes törvényes képviselőjeként járt el a per tárgyává tett jogviszonyokban, a perbeli haszonbérleti szerződést és megbízási szerződéseket az I. rendű alperes jogelődje a II. rendű alperes törvényes képviselőjében eljárva kötötte meg, így az azokból eredő jogok és kötelezettségek a II. rendű alperest jogosították, illetőleg kötelezték.

A felperes által csatolt tulajdoni lapokból megállapította, hogy a perbeli mezőgazdasági hasznosítású ingatlanok tulajdonosa a II. rendű alperes, ezért az azokra telepített gyümölcsös tekintetében az I. rendű alperes jogalap nélkül nem gazdagodhatott.

Hangsúlyozta, hogy a kereset tárgyává tett jogviszonyokban az I. rendű alperes nem szerződő fél és az ingatlanoknak sem tulajdonosa, ezért a felperes a megtérítési igényét nem érvényesítheti vele szemben. Mindezekre tekintettel – a passzív perbeli legitimáció hiányában – az I. rendű alperes ellen előterjesztett keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 75.§ (2) bekezdése és a rPp. 78.§ (1) bekezdése szerint rendelkezett, az I. rendű alperes jogi képviselőjével felmerült ügyvédi költséget a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) alapján mérlegeléssel, a felperes által megjelölt pertárgyérték figyelembevételével, az áfával növelten bruttó összegben állapította meg, különös tekintettel az I. rendű alperes elsődleges védekezésének megalapozottságára.

Az elsőfokú részítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben – tartalma szerint – elsődlegesen kérte a megváltoztatását és a fizetendő perköltség mellőzését vagy annak 10.000 forintra történő mérséklését; másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését. Kérte továbbá a 6.G.40.263/2021/7-I. számú végzés felülbírálatát, valamint az I. rendű alperes kötelezését a fellebbezéssel felmerült költségei megfizetésére.

A perköltség mellőzésére, illetőleg leszállítására vonatkozó jogorvoslati kérelme körében egyrészt arra hivatkozott, hogy a jogi képviselő együttesen látta el az I. és II. rendű alperesek perbeli képviselőjét, ezért nem igényelt többlettevékenységet az I. rendű alperes perbeli védekezésének kidolgozása és előadása. Ezen túlmenően sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a határozatában csak utalt arra, hogy a perköltség bruttó összegét mérlegeléssel állapította meg, azonban annak részletes szempontjait nem ismertette, az indokolási kötelezettségének nem tett maradéktalanul eleget, ezzel megsértette a tisztességes eljárás alapelvét. Hivatkozott a BH2003. 473. számon közzétett eseti döntésben foglaltakra, amely szerint az ügyvédi költség meghatározása során a bíróságnak figyelembe kell vennie a

feleknek a perben kifejtett célszerű és indokolt jogi tevékenységét. A perköltség viselése a pernyertesség-pervesztesség arányához igazodik, azt nemcsak a pertárgyérték figyelembevételével kell meghatározni, hanem egyéb szempontokat is figyelembe kell venni. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság tévesen számította fel az áfa összegét és az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 2. § a) pontjába, valamint az 5-6. §-aiba ütközően rendelkezett a bruttó képvisleti díj megfizetéséről. Hangsúlyozta, hogy a Kúria Kfv.V.35.35.172/2014/4. számú döntésében kimondta, hogy a bíróságok jogszolgáltató tevékenysége nem minősül áfa köteles tevékenységnek, a perköltség viseléséről való döntés nem az Áfa tv. hatálya alá tartozó tevékenység, ahogyan a perköltség egyik fél részéről a másik félnek való megfizetése sem minősül annak. Abból következően pedig, hogy a perköltségviselés nem az Áfa tv. szerinti adóztatható tényállás, a perköltségnek nincsen áfa tartalma.

A részítélet hatályon kívül helyezése iránti jogorvoslati kérelmét elsődlegesen a 7-I. sorszámú pervezető végzés jogellenes meghozatalával indokolta. Rámutatott arra, hogy a keresetében egyetemlegesen kérte az alperesek marasztalását, ezért nem volt a perben olyan külön-külön eldönthető vitás kérdés, amely alapul szolgált a per tárgyalásának az elkülönítésére. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rPp. 149. § (1) bekezdésébe ütközően különítette el az I. rendű alperes tekintetében a tárgyalást és ennek következtében tévesen, a jogszabályi feltételek hiányában határozott részítélettel a kereset elutasításáról, ezért a rPp. 252. § (2) bekezdése szerint a döntés hatályon kívül helyezésének és az eljárás megismétlésének van helye.

Másodlagosan arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes ellen előterjesztett keresetet az elsőfokú bíróság a megelőző eljárásban 25.G.41.324/2018/49-I. számon meghozott ítéletével már jogerősen elbírálta, mivel állítása szerint a megelőző eljárásban hozott ítélet – fellebbezés hiányában – az I. rendű alperes tekintetében jogerőre emelkedett, ezért a megismételt eljárást kizárólag a II. rendű alperes ellen kellett volna folytatni, az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti igény újbóli elbírálása pedig ítélt dologba ütközik. Megjegyezte, hogy a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.590/2019/13. számú végzésével vélhetően azért sem állapított meg másodfokú perköltséget az I. rendű alperes számára, mert vele szemben az ítélet már jogerőre emelkedhetett.

Hangsúlyozta, hogy a rPp. 229. § (1) bekezdése szerint az anyagi jogerő bekövetkezése kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék.

Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú részítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokaira tekintettel, továbbá az IM rendelet alapján a felperes másodfokú perköltségben marasztalását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perköltség mértékét helyesen állapította meg. Hangsúlyozta, hogy az ügyvédi munkadíj címén felszámított perköltség nem az eljáró jogi képviselő, hanem annak a félnek a részére fizetendő, akinél ennek költsége felmerült. Rámutatott arra, hogy a perbeli esetben irreleváns, hogy a jogi képviselője együttesen ellátta a

II. rendű alperes jogi képviseletét is, mivel a perbeli védekezésével kapcsolatos tevékenységet ettől függetlenül elvégezte, a peres iratok és a tárgyalási napok száma is tükrözi azokat a jelentős erőforrásokat, amiket a perbeli képviselet ellátása igényelt. Több, mint 6 éve peres eljárás hatálya alatt és már a keresettel szemben előterjesztett ellenkérelmében hivatkozott a perbeli legitimációja hiányára, ennek ellenére a felperes továbbra is fenntartotta vele szemben a keresetét, ezért ki kellett alakítania a saját perbeli – érdemi – védekezését.

Vitatta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen és jogellenesen állapította meg az ügyvédi munkadíj bruttó összegét, e körben az IM rendelet 3. § és 4/A. §-ában foglaltakra hivatkozott, amely szerint az áfa összegét a munkadíj összegén, mint adóalapon felül kell felszámítani.

A felperes által hivatkozott eljárási szabálysértésekkel kapcsolatban megjegyezte, hogy a megelőző eljárásban 49-I. sorszámú meghozott ítélettel szemben mind az I. rendű alperes, mind a II. rendű alperes fellebbezést nyújtott be, a jogorvoslati eljárásban a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.590/2019/13. számú végzésével az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében hatályon kívül helyezte, ezért annak nincs jogerőre emelkedett része, azaz az I. rendű alperes vonatkozásában is tovább folytatódott a per.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes fellebbezését a rPp. 256/A. § (1) bekezdésének b) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

A Fővárosi Ítéltábla a felülbírálati jogkörét a rPp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta és elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes által állított eljárási szabálysértések alapul szolgálnak-e a részítélet hatályon kívül helyezésére.

A felperes a fellebbezésében – annak tartalma szerint – két eljárási szabálysértésre hivatkozott: egyrészt arra, hogy a per tárgyalásának az elkülönítésére szükségtelenül és jogsértő módon került sor; továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélt dologba ütközően határozott az I. rendű alperes ellen előterjesztett kereset ismételt elutasításáról.

A rPp. 149. § (1) bekezdése értelmében a bíróság, ha az ügy eldöntése érdekében célszerűnek látja, elrendelheti, hogy a perben érvényesített egyes követelések vagy a megosztható követelések egyes részei, valamint általában a perben eldönthető egyes vitás kérdések elkülönítve kerüljenek tárgyalásra.

A rPp. 213. § (2) bekezdése szerint a bíróság egyes kereseti kérelmek felől vagy a kereseti kérelemnek önállóan elbírálható egyes részei felől külön ítélettel (részítélet) is határozhat, ha

ebben a vonatkozásban további tárgyalásra nincs szükség, és ha a többi kereseti kérelem vagy a beszámítási kifogás eldöntése végett a tárgyalást el kell halasztani. A részítélet a később hozott ítélettel a beszámítási kifogásra, illetőleg a viszontkeresetre vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest hatályon kívül helyezhető, vagy megfelelően módosítható.

A fentiekből kitűnően a bíróság a perben érvényesített igények, vitás kérdések elkülönítéséről – célszerűségi, pergazdaságossági szempontok figyelembevételével – az eljárás folyamán bármikor rendelkezhet, ilyen esetben nem keletkezik több ügy, hanem az egyes kereseti kérelmeket, vitás kérdéseket elkülönítetten tárgyalja és külön határozattal – a perbeli esetben részítélettel – dönt.

Részítélet meghozatalára pedig akkor kerülhet sor, ha a felperes több kereseti kérelmet terjesztett elő vagy a kereset egyes részei önállóan elbírálhatók, vagy ha a több alperessel szemben előterjesztett igény, némelyikük vagy egyikük esetében önállóan is eldönthető és a külön eldönteni kívánt kereset (keresetrész) tekintetében további tárgyalásra nincs szükség, a többi igény elbírlása érdekében azonban a tárgyalást el kell halasztani.

A perbeli esetben a felperes a keresetében egyetemlegesen kérte kötelezni az I. és a II. rendű alpereseket a gyümölcsültetvény telepítésével felmerült költségei megfizetésére, valamint a megbízási szerződésből eredő túlfizetése visszatérítésére, a kötelezettek egyetemleges felelősségére történő hivatkozás azonban nem eredményezi a rPp. 51. § a) pontja szerinti szükségképpen egységes (kényszerű) pertársaság létrejöttét.

Az egyetemleges felelősség anyagi jogi fogalma szerint minden kötelezett az egész szolgáltatással tartozik mindaddig, ameddig valamelyik kötelezett nem teljesít, ebből következően az egyetemleges kötelezettség esetén minden kötelezettől külön-külön, de együtt is követelhető az egész szolgáltatás. Mindezek alapján nincs akadálya annak, hogy a felperes egy perben érvényesítse a marasztalás iránti igényét mindkét alperessel szemben, ugyanakkor az eljáró bíróság diszkrecionális jogkörében jogosult a keresetben megjelölt egyes kérdések elkülönítésére és a rPp. 213. § (2) bekezdésében foglalt feltételek fennállásakor részítélet meghozatalára is.

Az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság a 7-I. sorszámú pervezető végzésével az I. és II. rendű alperesekre vonatkozóan a per tárgyalását – célszerűségi szempontból – egymástól elkülönítette a jogérvényesítés, illetőleg a perbeli jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése körében nem okozott hátrányt a felek számára, továbbá a rPp. 213. § (2) bekezdésében foglalt feltételek fennállására figyelemmel az I. rendű alperes ellen előterjesztett kereset részítélettel való elbírlásának sem volt eljárásjogi akadálya.

Rámutat a Fővárosi Ítéltábla arra, hogy a megelőző eljárásban 25.G.41.324/2018/49-I. szám alatt meghozott ítéletet – az I. és a II. rendű alperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban – a 10.Gf. 40.590/2019/13. számú végzésével teljes egészében hatályon kívül

helyezte, ezért a határozatnak nem volt olyan része, amely jogerőre emelkedhetett volna, így tévesen hivatkozott a felperes a fellebbezésében az ítélt dolog kifogására, ezen okból szintén nem volt helye a részítélet hatályon kívül helyezésének.

A Fővárosi Ítéltábla a perköltség mellőzésére, illetőleg leszállítására vonatkozó jogorvoslati kérelmet az alábbiak szerint nem találta megalapozottnak.

A rPp. 75. § (1) bekezdése úgy határozza meg a perköltség fogalmát, hogy az magában foglalja – a törvényben meghatározott kivételeket nem tekintve – mindazt a költséget, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel (előzetes tudakozódás és levelezés költsége, eljárási illeték, tanú- és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsdíj, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.). A (2) bekezdés értelmében a perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd, jogtanácsos, illetve szabadalmi ügyvivő készkiadásait és munkadíját is.

A rPp. 77. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perköltség viselése felől az ítéletben vagy az eljárást befejező egyéb határozatban dönt.

A rPp. 78. § (1) bekezdése előírja, hogy a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a peresztes felet kell kötelezni.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a határozatában bár nem teljeskörűen, de eleget tett az indokolási kötelezettségének, egyértelműen – jogszabály feltűntetésével – megjelölte az ügyvédi munkadíj címén felmerült perköltség viselésére vonatkozó döntésének alapját, amelynek összegét az IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint mérlegeléssel – a pertárgyérték összegére figyelemmel és az áfa hozzászámításával – állapított meg.

Az ügyvédi munkadíj mértékének a megállapításánál azonban nemcsak a pertárgyértéket kell figyelembe venni, hanem a mérlegelés körében egyéb körülményeket is. Az ügyvédi munkadíj összegét befolyásolja az eljárás időtartama, a beadványok száma és hossza, a tárgyalások hossza és száma, valamint az ügy bonyolultsága. A felperes 2016-ban terjesztette elő a keresetét, a több éve folyamatban lévő perben az elsőfokú bíróság folyamatosan tartott tárgyalásokat, az alperesek jogi képviselője számos előkészítő iratot, beadványt nyújtott be az elsőfokú bírósághoz. Az I. rendű alperes már az első érdemi ellenkérelmében vitatta a perbeli legitimációját, majd az ezt követően is fenntartott keresetre folyamatosan előterjesztette az érdemi védekezését. Mindezeket a körülményeket is értékelve az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes képviseletével felmerült költséget helyesen mérlegelte és állapította meg, annak felülmérlegelésére a Fővárosi Ítéltábla a felperes által felhozott okokból nem látott lehetőséget, figyelemmel arra is, hogy az ügyvédi munkadíj összege a perbeli esetben a

170.336.590 forint pertárgyértékhez viszonyítottan nettó 3.903.365 forintban lett volna megállapítható.

Téves a felperesnek az a hivatkozása, hogy az I. rendű alperes képviselétéért nem jár ügyvédi munkadíj, mivel a megelőző első- és másodfokú eljárásban erre vonatkozó döntés meghozatalára nem került sor. A Fővárosi Ítéltábla a 10.Gf.40.509/2019/13. számú végzésének indokolásában ugyanis rögzítette, hogy „Az elsőfokú bíróság tévedett, amikor mellőzte a pernyertes I. rendű alperes perköltségének a megállapítását, a pernyertes fél költségeinek a megfizetésére ugyanis – függetlenül attól, hogy a jogi képviselte megegyezik-e más alperesével – a rPp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a pereszes felet kell kötelezni”.

Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy a perköltség részét képező ügyvédi munkadíj a peres fél részére jár [rPp. 78. § (1) bekezdés], a jogszabály ezt egyértelműen kimondja; továbbá arra is, hogy a felmerült költségekkel kapcsolatban annak nincs jelentősége, hogy az I. és a II. rendű alpereseket ugyanaz a jogi képviselő képviseli, mert ilyen korlátozó rendelkezést a rPp. nem tartalmaz, valamint a jogi képviselőnek az alperesek vonatkozásában a védekezését külön ki kellett dolgoznia.

Az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a ténylegesen megállapítható összegű ügyvédi munkadíjnál azért határozott meg az elsőfokú bíróság kevesebb összeget az I. rendű alperes részére, mert alaposnak találta a passzív perbeli legitimációjának a hiányát.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az IM rendelet 4/A. § (1) bekezdése szerint az ügyvédi díj 3. §-ban meghatározott összege a tevékenység ellenértékét terhelő általános forgalmi adó összegét nem tartalmazza; azt a díj összegén, mint adóalapon felül kell – a külön jogszabály rendelkezései szerint – felszámítani. Ha az ügyvéd az általános forgalmi adóról szóló törvény szerint adólevonási joggal rendelkezik, a számlával igazolt költségnek csak a nettó összege növeli az adóalapot.

A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság nem az ítélezési tevékenységével vagy gazdasági tevékenységgel kapcsolatban számította fel az áfa összegét, hanem a perköltség részét képező ügyvédi munkadíjat állapította meg bruttó összegben, amelyre az IM rendelet 4/A. §-án alapul, amennyiben a jogi képviselő áfa fizetésére köteles, ezért a felperes fellebbezésében hivatkozott eseti döntés irreleváns, mert az más tényálláson alapult.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése szerint – a fellebbezésre tekintettel kiegészített indokolással – helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a rPp. 239. §-a alapján alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles az I. rendű alperes részére megtéríteni az ügyvédi munkadíj címén

felmerült másodfokú perköltséget, amelynek összegét a Fővárosi Ítéltábla az IM rendelet 3. § (3) és (6) bekezdései szerint mérlegelemmel, a jogorvoslati eljárásban kifejtett ügyvédi tevékenységgel – amely kimerült a fellebbezési ellenkérelem megírásában és előterjesztésében – arányosan, az áfa [IM rendelet 4/A. § (2) bekezdés] összegével növelten állapított meg.

A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy a felperes kizárólag az elsődleges fellebbezési kérelme után – az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség, mint fellebbezett érték alapulvételével – 192.538 forint összegben fizette meg a jogorvoslati eljárás illetékét, ezért a rPp. 253. § (3) bekezdése alapján hivatalból határozott a hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelem után számítandó, le nem rótt illetékkülönbözet – leletezés terhével történő – megfizetéséről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 82-83. §-ai alapján.

A hiányzó illetékkülönbözet összegét a másodlagos fellebbezési kérelemben vitatott érték – azaz a keresettel érvényesített követelés (170.336.590 forint), mint fellebbezett érték – alapulvételével az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint, az igazoltan megfizetett 192.538 forint levonásával határozta meg.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Matosek Edina s.k.
s.k.

előadó bíró

Dr. Felker László

bíró